

Beste natuurvrienden,

In De Haan ligt, langs de Driftweg, een klein en erg kwetsbaar natuurgebiedje: De Zandpanne. Betreding door (grote) groepen wordt er vermeden en je kunt er helemaal niet zelf op verkenning. Enkele jaren geleden werd daarom een groter stuk (langs de Koninklijke baan) heringericht in de hoop dat ook dit stuk ooit dezelfde natuurwaarden zal hebben als de oorspronkelijke **Zandpanne**. Op zondag 05 juli wandelden we met **29 NVO-**

ers (13 AM en 19 PM) door dit nieuwe stuk natuur en merkten dat er inderdaad al heel wat te ontdekken viel (zelfs voor ~~inboorlingen~~ inwoners van De Haan zelf).

Weersgewijs is deze zomer zeker wel ongewoon te noemen. Ook tijdens deze wandeling konden we dat aan den lijve ondervinden, 's morgens slechts een graad of 16, grijze lucht en veel wind, in de namiddag 10 graden warmer en

stralend blauwe lucht. Ach, zolang het niet regent is elk weertype wel doenbaar.

Wat flink opvalt is dat steeds meer NVO-ers tijdens de wandelingen helpen uitkijken naar bijzondere soorten, waarvoor dank. Zo komen er heel wat dingen aan bod die je als gids anders niet zou opmerken. In onze eerste jaargang was het nog krasselen om 500 verschillende soorten in één kalenderjaar te zien. Daar zullen we dit jaar (ondanks de corona-perikelen) heel ruim voorbij zeilen.

Een greep uit de belevenissen van de dag: ja je kunt ook in volle zomer heel wat zwammen zien (en gezwam horen) // niet iedereen vindt een stevig rund of een uit de kluiten gewassen spin even fascinerend // het graag fotograferen van babybiljetjes blijkt minder pervers als je eerst zou denken (toch als het over slijmzammen gaat) // dankzij Herman's opoffering wist deze keer iedereen de overhangende boom te vermijden // er zijn nogal wat NVO-ers (of toch zeker eentje) met een sterk gevoel voor ~~amateur~~ toneel drama // wie kevers (en hun larven) zaait, zal spechten (en hun gaten) oogsten // op de wandelpaden wordt hier en daar gediscrimineerd tegen mensen met een wandelstok (zie bordjes) // mountainbikers kunnen WEL vriendelijk zijn tegen wandelaars // en toch nog even ter herhaling: ook (heel) dicht bij huis valt boeiende en verrassende natuur te ontdekken.

de overhangende boom te vermijden // er zijn nogal wat NVO-ers (of toch zeker eentje) met een sterk gevoel voor ~~amateur~~ toneel drama // wie kevers (en hun larven) zaait, zal spechten (en hun gaten) oogsten // op de wandelpaden wordt hier en daar gediscrimineerd tegen mensen met een wandelstok (zie bordjes) // mountainbikers kunnen WEL vriendelijk zijn tegen wandelaars // en toch nog even ter herhaling: ook (heel) dicht bij huis valt boeiende en verrassende natuur te ontdekken.

Metten is weten... we noteerden dit kalenderjaar al 407 verschillende soorten. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **971 verschillende soorten** geworden (ja in de verte lonkt reeds de 1000). Bij elk verslag voegen we 12 foto's met een woordje uitleg waarbij we proberen steeds andere soorten in het spotlicht te zetten, zo passeerden al **810 verschillende soorten** de revu. Je kunt al die foto's en tekstjes ook bekijken in samenvattende excel-bestanden, te vinden op onze site via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/>

Je kunt er ook alle vorige verslagjes vinden : <https://nvosite.com/archief/>

Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen helaas weer snel. Gelukkig klikten onze hoffotografen er op los en zorgden voor veel mooie plaatjes als geheugensteuntje (bedankt Dirk, Natacha, Jef, Frank, Annemie, Carine VG en René) en zo kunnen we weer tien extra pagina's aan het verslag toevoegen.

Minerende insecten leggen hun eitjes in bladeren van een (meestal) vaste waardplant. Eenmaal de larven zijn uitgekomen eten ze het bladmoes weg dat zich tussen de boven- en onderlaag van het blad bevindt. Soms zijn de vreetgangen (mijnen) zo typisch van vorm dat je de soort daaraan kunt herkennen, zoals bij deze **Printplaatmot**. (foto : waarnemingen.be)

Nachtvinders zien er niet altijd mottig uit. Omdat er in Vlaanderen duizenden soorten zijn is het vaak wat gokwerk wat de naam betreft. Maar deze heeft vooraan op de kop een opvallende "neus" en wordt daarom **Pinokkiomot** genoemd. Wat de uitsteeksels precies zijn en wat hun functie is? Suggesties zijn welkom. (foto : waarnemingen.be)

Witte bloemschermen en diep ingesneden, geveerde blaadjes... dan zegt een mens al vlug: Fluitenkruid. Wie er een flora (het boek, niet de madam) bijneemt merkt dat er nog wel wat mogelijkheden zijn. JeeDeeVee wees ons op de vorm van de vruchtjes en nog wat kenmerken en zo kwamen we wel bij de juiste soort uit: **Dolle kervel**. (foto : waarnemingen.be)

Er wordt geprobeerd om in deze verslagjes zoveel mogelijk verschillende soorten aan bod te laten komen. Dus dan zit daar af en toe ook een onopvallende soort tussen zoals deze **Bleekgele droogbloem**. Omdat de bloemhoofdjes klein zijn en geen lintbloemetjes hebben (dus enkel buisjes) is dit niet meteen een WAAUW-soort. (foto : wilde-planten.nl)

Het hoeft niet meer gezegd (maar we doen het toch): paddenstoelen op naam brengen is vaak zeer moeilijk of zelfs onmogelijk. Het exemplaar op de foto vertoont maar een korte tijd deze felle kleur. Als je ze zo aantreft mag je toch wel meteen aan **Zwavelzwam** denken. (foto : waarnemingen.be)

Wie zich verdiept in de mycologie zal vlug leren dat herkenning vaak samenhangt met het opsommen van de eigenschappen: consolevormig (afdakjes tegen een boom), zeer fijne buisjes en een soms meer, soms minder duidelijke paarse rand aan de onderkant en ze groeien op naaldhout... **Paarse dennenzwam**. (foto : waarnemingen.be)

De indeling bij de spinnen verwijst vaak naar de manier waarop ze hun voedsel vangen. De best gekende groep is die van de wielweb-spinnen waarvan de Kruisspin het meest typische voorbeeld is. Maar het kan ook anders. Deze flinke knaap is een **Veldtrechter-spin** en bouwt een web met op het einde een trechtervormige schuilplaats. (foto : waarneming.nl)

Een volwassen (rechts) en een onvolwassen **Koolschildwants** poseren samen voor een foto. De wantsen behoren als insecten-orde tot die afdeling die geen volledige gedaanteverwisseling ondergaan maar door vervellingen steeds dichterbij de volwassen vorm komen, de jonkies worden dan niet larve maar nimf genoemd. (foto : waarneming.nl)

Wie onze NVO-soortenlijst bekijkt zal al heel wat rode soortnamen zien, zeldzame soorten dus. ook deze **Waterpunge** is zo'n rode soort. Vaak zijn deze soorten aan een specifieke biotoop verbonden en als die biotoop niet veel voorkomt dan is de soort meteen ook zeldzaam. (foto : waarneming.nl)

Ereprijs kunnen we herkennen aan de twee meeldraden die uit de bloem steken. Maar de verschillende soorten uit elkaar houden is alles behalve eenvoudig. Met wat geluk heb je een expert mee op de wandeling die dan wel weet te vertellen dat dit **Mannetjesereprijs** is. De extra info wordt op prijs gesteld ook al is het soms frustrerend om te merken hoeveel er nog te leren valt. (foto : waarnemingen.be)

Slijmzwammen behoren niet tot de zwammen maar vormen een afzonderlijk rijk (dus naast de planten, de dieren en de zwammen). Dit vanwege hun "beweeglijkheid". Ze kunnen zich (zeer langzaam) verplaatsen in de richting van een nieuwe voedselbron. Deze **Heksenboter** liet daarbij witte schimmeldraden achter. (foto : waarnemingen.be)

Je kunt de naamgevers geen gebrek aan fantasie verwijten. Deze slijmzwam wordt vaak Blotebilletjeszwam genoemd. Ook Bloedweizwam wordt als soortnaam gebruikt vanwege de oranje-rode vloeistof die bij beschadiging tevoorschijn komt. Maar de "correcte" naam die in de lijsten wordt gebruikt is **Gewone boomwrat**. (foto : waarnemingen.be)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er is (zoals steeds) een herkansing mogelijk want op **zondag 06 september** staat er opnieuw een boeiende activiteit op de kalender. (de info-mail valt in je mailbox op maandag 31 augustus)
Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten.

NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

Bij carpoolen wordt wel gevraagd een kleine brandstofbijdrage te betalen aan de chauffeur van dienst.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een blog gestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **Zondag 06 september** : wandeling langs de **Vesten van Brugge**
RV carpoolers om 08u30 of 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse : 09u00 of 14u00 aan de “zoen- en vroemzone” / Stationsplein / Brugge
- **Zondag 13 september** : provinciaal domein **Walraversijde**
Start om 09u00 of 14u00 : aan de kapel Sint-Rafaël / Duinenweg 87 / Raversijde Oostende
- **Zondag 20 september** : wandeling langs de Damse Vesten
RV carpoolers om 08u30 of 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse AM: 09u10 op de parking / Damse Vaart-Zuid 2 / Damme
- **Zondag 27 september** : daguitstap naar Zeeland
RV carpoolers om 08u30 of 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse AM : 09u10 of 14u10 op de parking einde Kanaalstraat / Cadzand
Ter plaatse PM : rond 13u30 aan de brug over het kanaal / Retranchement
- **Zondag 04 oktober** : wandeling door Tillegembos
RV carpoolers om 08u30 of 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse: 09u00 op de parking Witte Molenstraat / Sint-Andries Brugge

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte@proximus.be

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

foto : NaGy

foto : NaGy

Nu nog in stylo... straks in echte tattoo-inkt???
In ieder geval waren we klaar voor een nieuwe ontdekkingstocht.

foto : JeDi

foto : NaGy

Gras, struiken, bos, een poel of twee... wat wil een natuurliefhebber nog meer? Veel te zien en te ontdekken dus en niet onbelangrijk: het gebied is vrij toegankelijk. Ondanks deze troeven hebben we opvallend weinig andere wandelaars ontmoet. Soms vergeten we wel eens dat echt met natuur bezig zijn maar een heel klein percentage van de Vlamingen aanspreekt.

foto : JeDi

foto : AnBra

In Vlaanderen vindt je een 45-tal dagvlinders maar meer dan 2000 nachtvinders. Dus... als je een rups vindt dan is de kans heel groot dat die van een nachtvinder-soort is. Meestal wordt het dan flink zoeken om de juiste naam te vinden maar er zijn gelukkig ook heel wat soorten bij die goed herkenbaar zijn zoals deze **Plakker** links en de Zebrarups (van de **Sint-Jacobsvlinder**) hieronder. De nachtvinders zelf zijn ook geen makkie. De **Stippelmot** herkennen we allemaal wel maar daar blijken bij ons acht soorten van te bestaan. Het bruin gestreepte dingetje eronder is moeilijk dus even de foto in waarnemingen.be gedropt. Resultaat: met 99,9 % zekerheid de **Dwergstipspanner**.

foto : AnBra

foto : CaVa

foto : DiNo

Het beestje hieronder heeft teveel poten om een insect of een spinachtige te zijn en te weinig poten om bij de duizendpoten te behoren. Opvallende eigenschap is het oprollen tot een bolletje bij gevaar. De naam? **Oprolpissebed!**

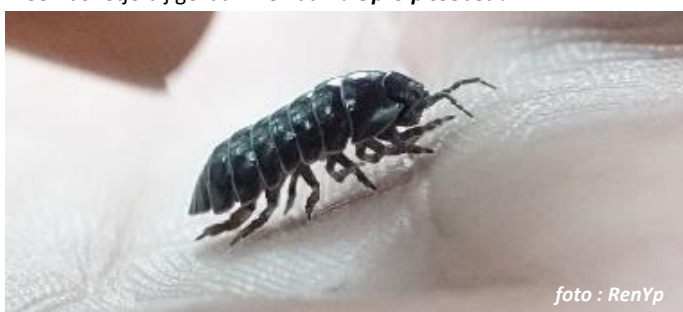

foto : RenYp

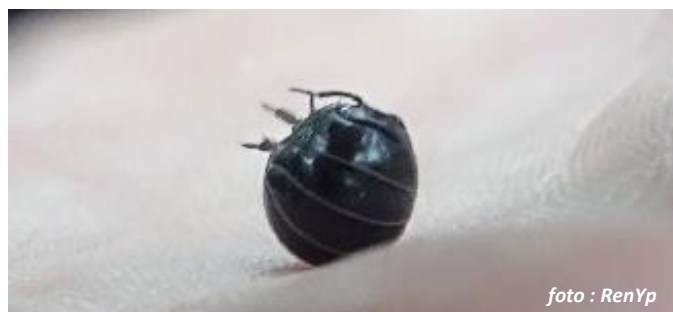

foto : RenYp

foto : AnBra

foto : JeDi

foto : NaGy

foto : JeDi

foto : NaGy

"Kijk eens hier"
 "Voel dit eens"
 "Ruik hier eens aan"
 "Sjjjjtt... hoor je dat daar?" ...
 Een natuurgids gooit alles in de strijd om aan te tonen hoe boeiend en divers de natuur wel kan zijn. Nu nog "een beetje" logopedie volgen (en nog HEEL VEEL natuur bijleren) en dan komt alles in orde.

foto : NaGy

En terwijl de gids uitlegt worden links en rechts gewoonweg schitterende foto's gemaakt waarvan we in deze verslagjes helaas enkel een selectie kunnen tonen.

Linksboven beginnend en met de klok mee:

- **Haagwinde**
- **Veldhondstong**
- **Blaartrekkende boterbloem**
- de opvallend rechte rijen van **Zandzegge**
- **Duizendguldenkruid** (één van de 3 soorten)
- **Geel waltro**

foto : JeDi

foto : NaGy

foto : JeDi

foto : NaGy

Of toch??? Nee, deze "geste" heeft niets te maken met het weer maar eerder met een insect die tijdens de "bepoteling" door de gids een poot verloor.

De (flink uit de kluiten) gewassen namiddagploeg trof veel beter weer.
Al vlug zouden de jassen overgaan tot de 'biend-em-roend-ju-gat'-positie. Alhoewel hierop één merkwaardige uitzondering te zien was...
meer daarover enkele pagina's verder in dit verslag.

foto : AnBra

foto : CaVa

foto : JeDi

foto : RenYp

Weinigen zullen de spinnen zien als hun lievelingsafdeling van de natuur. Maar het blijven wel bijzondere creaturen. Trouwens, als ze in een loeppotje zitten kun je ze (bijna) zonder angst eens van heel dicht bekijken. Links een **Veldtrechterspin** en rechts een **Tandkaak**-soort.

foto : JeDi

foto : RenYp

Als je in volle zomer door een grasveld loopt zie je links en rechts overal sprinkhanen "wegrinselen". Exemplaren met korte antennes behoren tot de veldsprinkhanen en die met (zeer) lange antennes tot de sabelsprinkhanen. Hierboven wellicht een (onvolwassen) **Ratelaar**, rechts een vrouwtje **Grote groene sabelsprinkhaan**.

foto : RenYp

Als je al dat onderzoekwerk niet ziet zitten kun je het natuurlijk houden bij het benoemen van de groepen waar je wel zeker van bent. Hierboven staat met zekerheid een **Schaatsenrijder**-soort. Rechts één van de **soldaatjes** (die thuishoren bij de weekschildkevers) en ernaast een euh... een euh... euh... vliegje

foto : DiNo

foto : NaGy

foto : JeDi

foto : NaGy

foto : JeDi

Details bekijken met behulp van een loeppotje kan helpen... of een app op je gsm het werk laten doen kan ook. Die apps worden nu trouwens snel beter en daardoor meer betrouwbaar.

foto : JeDi

Rare jongens die Romeinen militairen Als ze varens zien gaan ze zich daarmee spontaan camoufleren.

De soortnamen ter plaatse noteren kan helpen bij de memorisatie ervan...

Wie schrijft, die blijft (zich de boel langer herinneren)

foto : NaGy

foto : JeDi

foto : AnBra

foto : JeDi

foto : RenYp

foto : RenYp

foto : PaJa

Hoe meer soorten in een groep hoe meer kopbrekens om de naam te vinden. De korstmossen zitten ondertussen terug bij de zwammen en samen zijn ze goed voor meer dan 4000 soorten in Vlaanderen. Maar we doen toch een poging. Hoe meer vraagtekentjes achter de soortnaam hoe onzekerder de determinatie (linksboven beginnend en met de klok mee): **Zomersneeuw** ; **Heksenboter** (slijmzwam dus niet echt bij zwammen in te delen) ; **stuijzwam**-soort ; **Roodgerande houtzwam** (??) ; **Kleine korrelinktzwam** (??) : **Gevorkt heidestaartje** (?)

Een natuurgebied laten begrazen biedt allerhande voordelen. Het terrein blijft grotendeels open en de beschikbare grondstoffen worden herverdeeld. Door grazen en daarna deponeren van mest krijg je voedingsarme en voedingsrijke stukjes en dus allerhande minibiotoopjes. Meestal wordt gekozen voor dieren die volledig zelfstandig het jaar rond buiten kunnen leven, de enige voorwaarde is dat er drinkwater moet aanwezig zijn. In de Zandpanne koos men voor Galloway-runderen. Die zien er wel wat woest zijn maar zijn in feite zeer rustig en verdraagzaam. Toch blijft wat afstand houden wel het beste, zeker als er kalfjes in de groep (bij de runderen en/of bij de NVO-ers) aanwezig zijn.

foto : AnBra

foto : FraMe

foto : AnBra

foto : AnBra

Op deze foto's zijn al heel wat jasjes uit en rond de middel gedrapeerd. Maar op elke regel is er een uitzondering... zo zie je, rechts op de foto links (volg je nog?) niet Superman... niet Spiderman... maar NVO-man. En ook steeds in een waakzame positie in de periferie van de groep. Zo voelt een mens zich helemaal veilig... bedankt NVO-man.

Zoeken in het bos, rond en in het water, onder een stapel hout, in het gras, in het struikgewas... en overal valt wel iets te ontdekken.

foto : FraMe

foto : CaVa

foto : JeDi

foto : NaGy

De ochtendploeg praat na en vult ondertussen de persoonlijke vloeistofniveau's bij. Er valt tijdens zo'n gesprek ook heel wat bij te leren in de categorie "varia". (want er is meer in het leven dan natuur alleen).

foto : NaGy

foto : RenYp

Zoals steeds weinig harde bewijzen van de ~~uitspatting~~ nabespreking van de namiddagploeg. En als er dan al een beeld is dan is het tijdens een pijnlijk moment... "wie moet wat betalen?" (zie bedenkelijk smoeiwerk)

foto : AnBra